

živa knjižnica

NE SUDI LJUDE PO KORICAMA

ART RADIONICA LAZARETI - 23. SVIBNJA 2024.
U 16 SATI

Živa knjižnica - ne sudi ljude po koricama

U DUBROVNIK IZ TREĆEG SVIJETA

On izgleda drugačije od nas – donekle azijski. Teško je reći odakle dolazi, a često ljude ni nije pretjerano briga, za njih je on iz neke zemlje „Trećeg svijeta“.

On je iz Nepala. To je uglavnom hinduistička zemlja. Ali kako je odrastao, prešao je na kršćanstvo. Njegova odluka udaljila ga je od prijatelja i susjeda s kojima je odrastao.

Osjećaj različitosti i povremeno odbijanja nije mu nepoznat, ali ipak sad kad ga opet proživljava, živeći kao stranac u Dubrovniku, teško mu je. Kao stranac koji ima tamnu kožu i ne zna dobro hrvatski jezik, ponekad se osjeća izolirano, depresivno i obeshrabreno. Ponekad čak osjeća da ga ljudi gledaju s visine, iskorištavaju ga i nepravедno ga tretiraju, kao da je netko tko vrijedi manje. Ponekad, samo ulazak u trgovinu ili kupnja autobusne karte može biti prilično stresna.

Međutim, unatoč ovoj boli i frustraciji, on pokušava vidjeti pozitivne strane svog života u Dubrovniku, u čemu mu pomaže vjera u Boga.

Prijedlog pitanja:

- Zašto si došao baš u Dubrovnik? (Why did you come to Dubrovnik)
- Koliko dugo živiš ovdje? Gdje živiš? Gdje radiš? Koje ti je zanimanje? (How long have you live here? Where do you live? Where do you work?)
- Na što ti se bilo najteže naviknuti se u Hrvatskoj? (What was the hardest thing for you to get used to?)
- Kako se Dubrovčani ponašaju prema tebi, što ti je najteže? (How the people of Dubrovnik treat you, what is the most difficult for you?)
- Što ti se sviđa u životu u Dubrovniku? (What do you like about living in Dubrovnik?)
- Što ti najviše nedostaje iz Nepala? (What do you miss from Nepal?)
- Kako te je hinduistička religija utjecala dok si odrastao? Što te natjeralo da se obratiš kršćanstvu? (How did the Hindu religion affect you as you were growing up? What caused you to convert to Christianity?)
- Jesi li živio u nekim drugim zemljama? Zašto si odabrao Hrvatsku? (Have you lived in any other countries? Why did you come to Croatia?)
- Koje su neke od kulturnih razlika između Nepala i Hrvatske? (What are some of the cultural differences between Nepal and Croatia?)
- Kako je u Nepal, živi li tamo tvoja obitelj? Što misliš zašto puno ljudi iz Nepala sad dolazi u Hrvatsku? (How is in Nepal, does your family live there?)
- Koliko često ideš u Nepal, nedostaje li ti obitelj i prijatelji? (How often do you go to Nepal? Do you miss your family and friends)
- Kako se na nepalskom kaže „Hvala“? (How do you say „Thank you“ in your language?)
- Kako ostaješ tako pozitivan kad ti je teško? (How do you stay so positive when the situation around you can be so depressing?)

S VIOLINOM U NEPOZNATO

Ovo je priča jedne Ukrajinke koja je pobjegla u Dubrovnik samo sa svojom violinom.

„Kad počne rat, užasno je svima. Nećemo ići u detalje, pogotovo jer su i Hrvati imali to iskustvo, nažalost. Rat stavi svakog čovjeka pred težak izbor. Pred izborom u maksimalno ekstremnoj situaciji, ti ne možeš do kraja procijeniti kakve će biti posljedice. To be or not to be“....riskirati ili ne...ali...moraš preživjeti!

Preživjela si! A što sad, kako dalje?“

Ovo su rečenice koje često dopru do nje:

„Jadna mlada i sama, izbjeglica.... pristat će na bilo koji posao,“

„Ne izdajemo stan Ukrajincima!“

„Ukrajinke su poznate i slavne kao 'lake žene'“

„Je li Ukrajina dio Rusije?“,

„ Ti govoriš ruski...znači, ti si Ruskinja?“

„Oni koji su otišli, oni su predali i izdali svoju zemlju.“

Prijedlog pitanja:

- Kako i kada si došla u Dubrovnik? Zašto Dubrovnik?
- Kakav je bio tvoj prvi susret s Dubrovnikom
- Što radiš u Dubrovniku?
- Zašto si ostavila obitelj?
- Kakav je bio život u Ukrajini prije rata? Što si radila?
- Je li ti teško bilo naučiti hrvatski?
- A što je sada u Ukrajini? Je li se promijenila situacija nakon dvije godine rata
- Koja je uloga umjetnika u ratnoj katastrofi? Kome je potrebna umjetnost kada padaju granate?
- Planiraš li se vratiti u Ukrajinu?

KAD DUŠA BOLI (LIK JE LUD, NE DRUŽI SE S NJIM)

Godinama sam se borio i borim se s anksiozno-depresivnim poremećajem. Danas sam psihoterapeut koji pomaže drugima. Da sam pažljivo slušao, a često i jesam, ovo bih čuo o sebi dok sam bio mlad:

„Čudak. Samo šuti, teško je izvući riječi iz njega. Jako je povučen. To nije normalno. Kad je bio mlad, nije imao ni cure, kao da se sramio pričati sa ženama. Onda je fakat „poludio“. Postao je depresivan, dakle, lud.“

Ako imaš neki psihički problem, vjerojatno si i opasan. Kasnije su ga znali pitati: „Što izvodiš, imaš dvoje djece, a tako se ponašaš, kako te nije sram pričati okolo da si bolestan, a očito ti nije ništa.“

Uostalom, svi misle da psihičke bolesti ne postoje, to je samo lijenost i ništa više.

„Trebaš biti čvrst, pa muško si, a ne neka p....a kao da si žensko. Sram te bilo. Zar te nije sram o tome pričati i pokazivati koliko si slab?“

Prijedlog pitanja:

- Što znači anksiozno-depresivan poremećaj? Koji su simptomi?
- Kad si prvi put obolio? Kako si to primijetio
- Što ti je bilo najteže u tvojoj bolesti?
- Ima li tome lijeka? Kako si se izliječio? Jesi li se izliječio?
- Jesi li se osjećao usamljeno, napušteno?
- Je li itko pokazivao interes da te razumije?
- Što ti je pomoglo?
- Čime se danas baviš?
- Možeš li lakše pomoći drugima zato što si i sam imao tu bolest?
- Je li te bilo sram pričati o svojoj bolesti?
- Kako su reagirali tvoji bližnji kad su saznali da si „lud“?
- Koja je razlika između depresije i tuge?
- Mora li depresivna i anksiozna osoba piti tablete?
- Što bi savjetovao mladima ako primijete neke od simptoma anksioznosti ili depresije?

ŽIVOT NA SELU MOŽE BITI KUL

Za sebe bih rekla da sam oduvijek bila „urbana cura“; putovanja po cijelom svijetu, učenje, studiranje, bavljenje znanošću, muzika, izlasci, festivali... Onda sam se zaljubila u jednog istog takvog... Ali već je tad živio na selu.

Naime, moj je muž pomorac koji se iz Splita odlučio preseliti u malo selo na Pelješcu kako bi kopao u vinogradu i pravio vino. I to kakvo vino! Iako nisam mislila da će se to tako brzo dogoditi, uskoro sam napustila karijeru znanstvenice i putnice i preselila sam se u Prizdrinu.

Živimo na selu, živimo na zemlji, živimo od zemlje, a usput smo sve ono što je za nas značilo ta riječ urbano – druženja, dobru glazbu, otvorenost duha, ples i radost, ponijeli sa sobom. Vino smo odlučili proizvoditi na potpuno prirodan, ekološki način, što znači da sami kopamo svoje vinograde i da u naša vina ne dodajemo nikakvu kemiju. Živimo za to i od toga.

Kuća nam je puna zanimljivih ljudi iz svih krajeva svijeta. Kad god možemo, pođemo na neki koncert, a kad ne možemo, koncerti i festivali dolaze k nama. Ili ih sami kreiramo. Iako mnogi mladi danas bježe sa sela, vjerujem da je naša priča dokaz kako život na selu može biti zabavan, „urban“ i totalno „kul“.

Prijedlog pitanja:

- Kako se zove vaše vino i vinarija?
- Volite li piti vino?
- Čime ste se točno bavili dok ste bili u znanosti?
- Primjenjujete li ta znanja u vinarstvu?
- Što točno znači ekološki uzgoj vina?
- Zašto bi netko danas odabrao takav prirodan način uzgoja vina kad je onaj u kojem se upotrebljava ipak neka kemija lakši i isplativiji?
- Koje su teške strane života na selu?
- Gdje je točno Prizdrina?
- Koliko ima posla oko proizvodnje vina?
- Živate li samo od proizvodnje vina?
- Zašto su vina u Hrvatskoj skupa?
- Čime ste se bavili kao znanstvenica, nedostaje li vam to?
- Imate li djece, želite li da oni nastave vaš posao ili da studiraju i da se možda bave znanošću?
- Što mislite zašto mladi ne žele živjeti na selu i raditi na zemlji?
- Nedostaju li vam putovanja? Koja vam je najdraže mjesto gdje ste bili i što mislite zašto ljudi dolaze u Hrvatsku?

IZ ROPSTVA U SLOBODU

„Jednom ovisnik, uvijek ovisnik“, predrasuda je s kojom se bivši ovisnici često susreću. Ljudi su često nepovjerljivi prema njihovim odlukama i životu bez droge, teško dobiju pravu drugu priliku za novi život. To je često i razlog zbog kojeg se smatra da se s njima samo gubi vrijeme i trud jer će ionako, prije ili kasnije, posustati.

Za ovisnike i bivše ovisnike isto tako često se misli da potječu iz loših obitelji, da su bili zanemareni u obitelji, da su slabići (mislimo da se to nama nikad ne bi moglo dogoditi), ljudi slabog karaktera, skloni rizicima i kriminalu, nepouzđani, lažljivi, razarači obitelji, građani drugog reda, loši prijatelji i loši roditelji. Često su osjećaji koji se vezuje za kontakt s ovisnicima – strah, odbojnost, gadljivost (mislimo da su zapušteni).

S druge strane postoje i „pozitivne predrasude“, kao npr. da su ljudi koji se drogiraju barem slobodni, cool, bezbrižni, uživaju dok mogu, ne zamaraju se glupim životnim pravilima, boli ih briga za sve i svakoga.

Prijedlog pitanja:

- Kad ste prvi put počeli koristiti drogu i koju?
- Jeste li se uvijek osjećali bolje nakon konzumacije?
- Kada ste prvi put uzeli heroin? Koliko dugo traje užitek?
- Nakon koliko se vremena postane ovisnik?
- Koji su simptomi krize?
- Koliko ste dugo bili ovisnica?
- Jeste li se vraćali drogi?
- Jesu li vam pomagali lijekovi u krizama, što mislite o lijekovima?
- Kako je reagirala vaša obitelj kad je saznala?
- Kako ste se odlučili za komunu, što vas je navelo?
- Kako je bilo vratiti se nazad među obitelj i prijatelje?
- Je li netko od vaših prijatelja umro zbog droge?
- Kako ste se osjećali kada ste tražili posao?
- Kako danas razgovarate sa svojom djecom?

NEKA TO RADI U SVOJA ČETIRI ZIDA

„Meni ne smeta, samo neka mene ne dira“, i „To nije prirodno“, česte su rečenice koje se izgovaraju kada se razgovara o nekome tko je homoseksualac. Za muške se homoseksualce vezuju predrasude da je feminiziran, „tetskast“, slab, nemoćan i promiskuitetan, a za žene da su ružne, muškobanjaste, „greze“ i da mrze muškarce. Svakako se misli da nešto s njima nije u redu i da je njihova ljubav prema osobi istog spola neprirodna, da je to bolest koja se može izliječiti ili neka pomodnost koja će proći. Mnogi smatraju da su homoseksualci postali preagresivni u traženju svojih prava (gay prideovi) i da ih nitko ne diskriminira, da oni samo pretjeruju i dramatiziraju. Riječ homoseksualac često se izjednačava s riječi pedofil. S druge strane, pozitivne predrasude su da su homoseksualci uvijek cool, otvoreni, bez predrasuda, tolerantni, moderni, zabavni, odlično se zabavljaju.

Prijedlog pitanja:

- Kada ti je bilo jasno da si homoseksualac?
- Kada si se „autao“?
- Kome si prvo rekao?
- Kako je reagirala tvoja obitelj?
- Jesi li ikad imao djevojku?
- Kako je biti homoseksualac u Dubrovniku?
- Jesi li imao nekad neugodnih situacija zbog toga što jesi?
- maš li muške prijatelje koji nisu gay?
- Želiš li djecu?
- Što misliš o posvajanju djece?

SLABOST JE DIO MENE

Sa sedam mjeseci obolio sam od dječje paralize (nakon primljenog cjepiva). Ona je moja slabost i moja najveća snaga. Ujedno sam sportaš, dobitnik brojnih medalja na brojnim natjecanjima. Ponekad sam snažan, uporan i uspješan. Često sam i slab i to je važan dio mene.

Što je za mene slabost?

Slabosti... One su dio nas, kao i naše vrline. To je sastavni dio našeg života. I ne smijemo bježati od njih. Što brže bježimo, brže nas sustignu. Danas živimo u svijetu koji kao da ne podnosi bilo kakvi oblik nemoći, nečega što odudara od idealne slike koju kreiraju moderna sredstva komunikacije i oglašavanja. Samo iskaču retuširani likovi i hibridi bez imalo osobnosti i potpuno beskrvni. Ti isti ljudi koji kao da nemaju slabih točaka.

Slabosti. One su toliko normalne i prisutne u čovjekovu razvoju i životu i ako ih skrivaš, kao da skrivaš dio sebe i onoga što baš tebe čini posebnim na ovom svijetu. Od svega što sam postigao u sportu, više sam ponosan da sam sačuvao taj oblik autentičnosti u čiji nazivnik ulaze i sve te slabosti koje su me godinama jačale i od kojih sam učio i gradio svoju ličnost.

Ljudi me često pitaju kako sam postigao to da sam svoju slabost prigrlio kao svoju najveću snagu. Misle često da nemam trenutaka u kojima padam i u kojima sumnjam. Ali ja sam samo netko tko prihvaća i svoje dobre i loše dane, svoje crnilo i svoje vedre boje. Griješim, popravljam, ponavljam. Donosim dobre i loše odluke. Upravo zato jer smatram da je najgora ona odluka koju ne donesemo. To je naša najveća slabost.

Prijedlog pitanja

- Što znači dječja paraliza? Kad si je i kako dobio?
- Kad si počeo trenirati?
- Kad si postigao prve uspjehe?
- Koliko imaš medalja i koja ti je najdraža?
- Jesi li imao teških trenutaka kroz odrastanje, jesi li se sramio zbog svog invaliditeta? Što je najteže u tvojoj bolesti?
- Jesi li nekad ljut ili tužan zbog svog stanja?
- Treniraš li još uvijek? Natječeš li se još uvijek?
- Govoriš o slabostima, što smatraš svojim slabostima?
- Kako ti je bilo u showu Zvijezde pjevaju?

HVALA! / THANK YOU!

**POMORSKO-TEHNIČKA ŠKOLA DUBROVNIK
ART RADIONICA LAZARETI**

23. SVIBNJA 2024. GODINE

AKTIVNOST JE REALIZIRANA U SKLOPU PROGRAMSKE CJELINE
PARTICIPACIJA / PROTUOTROV UZ PODRŠKU MINISTARSTVA KULTURE
I MEDIJA REPUBLIKE HRVATSKE I GRADA DUBROVNIKA

